

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.Szerkesztésért felelős:
ÖZY. DR. KISS PÁLNE.

Alapította:

DR. KISS PÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN

Fél évre 7 korona | Egy óra 1 K 20

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:

Fél évre 14 korona | Egy óra 2 K 40

Szegény

béresember tizenhat éves fiának címét vitte a vásáron. A gyerek mint kisbéres havi 80 koronáért van beszerződve. Jón az öszi eső, téli fagy, a kisbéres nem ülhet a szuton, meztelén, bozskorban fapapucsban se végezheti dolgát, mert ha a lába átázik, ágyba kerül és nem keres többé. A susster 172 koronát kért a csizmáért a kénytelen volt az apja megvenni, de számtalan más kiszagda is.

Micsak azon csodálkozunk hogy amikor olyan cikkről van szó, amit a magyar készít és az osztrák fizet érte, azonnal késs a kormány a maximálással: amikor pedig olyan cikkről van szó, amit az osztrák gyárt és mi vásárolunk, elháríthatatlan nehézségekbe ütközik a maximálás.

Jó lenne már egyszer est a kérdést országosan szabályozni, mert ha nem lesz a csizma ára maximálva összel, még az itthonmaradtoknak is először lesz a munka munka nélkül a kucokba ülni, mint akármilyen magas bérért csizmát rongálni, így is egy elkeseredett falusi ember.

Es a levél egy a sok közül, amely az iparisták ármeximálása ügyében az utóbbi időben gyakran érkeznek. Különös érdekességet az kölcsönöz neki, hogy a vidéki gasda márnemesek az iger és a mezőgazdaság érdekelését látják az ipari cikkek maximálásának elmulasztásában, hanem ezen messze túlmenőleg a magyar termelés sérelmét, szemben az osztrák kartellek és gyárak nyereségkedési törekvéssel.

Nagyon sajnáljuk, hogy lassankint ebből a gazdasági kérdésből politikai kérdés lesz. De a viszonyok annyira tűrhetetlenek esen a téren és a mulasztások annyira

egymásra torlódnak, a közvélemény más irányú állásfoglalása ma és a háború után szinte elképzeltetlen ebben a kérdésben

Külgügyi vita a Házban

Gróf Károlyi Mihály nagy beszéde — Serényi bejelententi kilézését

Makó, szept. 15

A valóban nagyinak ígért külgügyi vita már tegnap is megjelent magas hullámokat vetett, ezek aztán mára még hatalmasakká váltak.

Ugron Gábor az erdélyi menekültek feltűnő sietős sorozásáról, hadi munkára való alkalmazásáról vont a kérdése a kormányt. Ezek az emberek hihetetlen lelki kinokon mentek keresztül, azt sem tudják hol a családjuk s máris viszik őket hadimunkára. Sürgős intézkedést kér.

Tisza megígérte, hogy haladéknélküli ériutkezésbe lép a honvédelmi miniszterrel.

Ezek után az előzmények után általános figyelem közben Károlyi Mihály gróf kezdett beszélni.

A vésterhes idők, ugymond, be bizonyították, hogy a delegációkra semmi szükség nincs. Bizonyították, hogy a 67-es törvény csődöt mondott, mert egyik alaprendelkezésétől hogy t. i. csak alkotmányos Ausztriával közösködünk, egyszerűen és magyar kormány tiltakozása nélkül eltekintettek.

A konzekvencia pedig az lenne, hogy ilyen esetben visszanyerjük teljes önrendelkezési jogunkat külgügyi és hadügyi téren egyaránt. Mert ezeket a háborúban legfontosabb ügyeket ellenőrzés nélkül nem hagyhatjuk. Ha ez nem le-

hetséges, akkor alkotmányunk csak fikció, minden tartalom nélküli.

Maga Tisza ismerte el kijelentéseiben hogy a 67-es törvény csődöt mondott: az osztrák alkotmányosságot helyreállítani, a delegációkat összehívni lehetetlen.

Hol vanjuk már most felelősségre a külgügyi minisztert. Hol van az alkotmány, ha lehetséges a föltevés, hogy az egész képviselőház bizalmatlan a külgügyi miniszter iránt, de nincs módjában átleszavazni. Hol a parlamentarizmus?

A háború már sokáig nem tart hat.

De milyen uton gyakorolhat a magyar parlament befolyást a nemzet jövődjének megállapítására? A háttér?

Külgügyi politikánk legnagyobb büszkesége volt a hármasszóvetés. Ez is megbukott: a háború első pillanatában.

Csak nem tilos a nemzetnek kérdeznie: milyen megállapodásaink vannak Németországgal, melyeknek Bulgáriával? Csak véreztünk, de jövődjünk iránt érdeklődünk ben? Art a hadvezetés érdekeinek?

Hadvezetés! Hiszen a hadvezetés nincs már a szűnkben. A hadvezetésünk is csődöt mondott. Burián bevallotta, hogy őt nem tájékoztatják kellően a hadi helyzetéről; a hadvezetés nincs bizalommal iránta.

Ha ez áll, akkor hogy lesz Burián az idegen hadvezetéssel, a némettel? Anakk tánu több bizalma lesz Burián urhoz?

Az érdeklődősségek szövetségünkkel is meg vannak a maga határai Németországnak sokkal messzebb menő tervei vannak mint nekünk.

Vajjon a mi ellenségeink ellen fogunk e elsőszorban hadat viselni, vagy a német törekvések ellenégek ellen? Ezt a kérdést nem bízhatjuk a felelőtlenül eselkő, sehol kérdése nem vonható külgügyi miniszterre.

Időben is lehetnek különbségek. Mikor legyen vége a háborúnak? Erre más lehet a német felelet és más a mai válaszuk. Ki fogja ebben a kérdésben a mi érdekeinket képviselni?

ket képviselni? A tájékoztatlan külgügyi miniszter?

Akó és abadságunk megőrzése a háború utánra is fontos.

A szövetségi hűség nem kötelez feltétlenül minden irányban, csak saját érdekeink irányában.

Ha gazdaságilag és katonailag olyan meggyőződések kötének amelyek kezűket biztonságba verik, győzelmeinknek sem lesz nemzeti értéke.

A hibákat korrigálni kell. A hadsereget meg kell tölteni nemzeti tartalommal és e hadseregnek nemzeti vezetés kell adni. A korhad rendszert tatarozni bűn: újat kell építeni — magyar nemzeti alapon. Diplomációt szervezete már magában kizárja a diplomáciai sikereket. Nem az alkévekban kell a titkokat keresni és a szövetségeket könni, hanem a népeket kell megismerni. Erre a mi diplomáciánk alkalmazatlan, nevelése folytan képtelen.

Tudta a miniszterelnök, — folytatva Károlyi, — hogy a román támadás elkerülhetetlen és mégis feloldozták Erdélyt, az idegen invázió áldozatául dobták a székelységet.

Feleljenek ezért a bűmért? Nevelősségek a felelősséget egymásra Viselje Tisza a politikai, erkölcsi és anyagi felelősséget. Az a párt, amely fedezte Lukács Lászlót, fedezze Lisát, de Erdély szennvedéséért az egész ország felelőssé teszi őt is, meg azt a pártot is, mely őt e után is támogatja. A munkapárt egyetlen tagja sem kérte itt számon Erdélyt! A belügyminiszter erdélyi ember. Mi van vele?

Es már sok volt. Az elnök igyekezett megzaklatni a vádak áradatát.

— Ez a téma, — mondja Károlyi, — szorosan összefügg a napirenden levő tárggyal. Neca mulhat el nap, hogy Erdély sorsáért felelőssé ne tegyék a mulasztókat.

— Ha Erdélyt akkor, amikor az ellenzék követelte, megerősítették volna, sok magyar könyvet megakaríthatunk volna.

— Elpusztulhat az egész világ! csak a munkapárt maradjon meg! — ez a törekvés az országvesztés.

Ideálisan szép üde arcbőr

Máshol sehol, csak kizárólag

crémés fehér színben, Ideál-szappan.

ma már egyedül a Kudar-féle Makói Ideál crém, Ideál arcbőr-ápolásával érhetünk el, 1000-nél több elismerés bizonyítja, hogy pattanást, arcvörösséget, májfoltot, szeplőt elmulaszt

Makó-Ujváros Kudar-féle gyógyszerertárban szerezhető be. Törvényesen

védve van. 1 téglaly Ideál crém, 1 üveg Ideál-tej, Ideál-pouder rózsa,

Kudar Lajos gyógyszerertára, Makó-Ujváros

Rendkívül nagy sikere volt Károlyi felszólalásának. Percenkig ünnepezték.

Utána Serényi Béla állott föl és megokolta, miért lépett ki a munkapártból. Ő is szükségesnek tartja a delegációk összehívását. Mivel a miniszterelnök pártpártossá tette az indítvány elvetését, ennek konzekvenciáját levonta. Ezzel törvényrendeli a delegációk ülészeit. Császerféségi szempontok is a delegációk összehívását sürgetik.

Délelőtt utolsósorát Gieswein Sándor szólalt fel. Érdekes beszédben hangsúlyozta, hogy a népek összehívásának békés uton kell elintézni, és legyen a mostani véromlás eredménye.

A szegedi 46-ik gyalogezred harcaiból

Makó, szept. 14.

IV.

Hajnalodott már, midőn álásainkhoz, a piteau szegélyére érkeztünk. Az ágyutüz kisért elpibent. Ez volt a legalkalmasabb idő a felvételre. Gyönyörű kilátás a békés idők nagyszerű panorámája állt előttünk. A keves terketlen Karst-platón meredően emelkedik le a felelő szepesgü, fákban kultúrások, kultúrában gazdag, hanyargos folyó a Isonzo völgyébe, mely teli van rakva kupolás tornyú városokkal. Nem messze, délnyugati irányban látható a gyárakban bővelkedő Monfalcone; mögötte erdőstől sávként csillog a tenger; egy mélyen benyomuló keskeny földszávon, félig ködbe burkolva látszik Gradó. Az Isonzo völgyében tal nyugati irányban messze bepiliantatunk az olasz Eldorádóba, a messze olasz alföldre, a hátunk mögött pedig az olasz alföldet is szegélyezve, élesen és fontosgesen emelkednek ki az Alpok kékes fekete sord tömegei. Micsoda paradicsom a békés idők nyugodt szemlélsjének a micsoda pokol most. Dobardó magyar katonáinak!

Nem is volt idő a látványban soráig gyönyörködni. Előttünk 5-600 lépésnyira, a platan lejtőjén itt-ott már megérint a platanura is fölhangva keskeny sárga sárkó vonal húzódik: az olasz állás. Ide kell irányoznunk tekintettünket, mindegy figyelmeztet.

Julius 17-ikének reggelén a szokottal is nagyobb heveséggel indult meg az ágyutüz. Rettenetes és szűnet nélküli csattanásoktól remegett a levegő. A legkülönfélébb kaliberű ágyutól kezdve a legkisebbfajta revolverágyutól a rettenetes 28-ig — ontották pillanatszerűen szűnet nélkül a halált okozó tüst. Bármerre tekintettünk főtölmi, lángolni látott az egész

környék: itt is, ott is, toronymagasságra felvágódó, gigantikus szökőkúthoz hasonlító fölések, melyekben víz helyett a legkülönfélébb nagyságu kövek és vasdarabok fölélmetes kavargása volt látható s azt kellett éreznünk, hogy a füst és lángtengerpokolnak a közepén vagyunk.

(Folytatjuk.)

NAPI HIREK

Makó, szept. 15.

A legutóbb sorozottak bevonulása. Budapestről táviratozza tudósítók: Budapestben holnap megjelennek a plakátok melyek szerint az 1886. január 1. és 1871. december 31. közötti időben született, alkalmatlanok talált u pfelekölők október 19 én kötelesek bevonulni. A hirdetésintézkedik arról, hogy az Erdélyrészi eddigi állomáshelyük helyét máshova kötelesek bevonulni.

Papir egykoronás! Az apró pénzhiányon pár nap óta ugy segítenek a kávéházakban és egyéb forgalmas helyeken, hogy a kétkoronás papirpénzt feldarabolják. Ha egy koronát két visszadóni, akkor a kettévágott kétkoronát felét adják, ha ötven fürt, akkor egy kétkoronásnak a negyedrészt. Ez már a háború első hónapjaiban is divatban volt a szegedi kávéházakban, csak hogy akkor hivatalos tilalom vetett véget az ilyen aprópénzgyártásnak. Most azonban az aprópénzhiányon való ilyen segítséget az Osztrák-Magyar Bank nem kifogásolja, mert a bankjegypénztár, mint kifejtettük, az ilyen részbankjegyeket a nagyságuknak megfelelő értékben váltja be. Ez helyes de még helyesebb volna, ha az állam papirpénzt nyomtatna, a amiről éppen mai számunkban írtunk. Most értesültünk, hogy a budapesti kereskedelmi és iparkamara már kérelmet is intézett a kormányhoz, hogy sürgősen nyomasson papir egykoronásokat. A dolog annyira egyszerű és természetes, hogy a kormány valószínűleg bele megy.

A város nem vásárol krumpelit. A miniszterium a burgonya központ megbízatását a f. év szeptember hó 1 én megszüntette és Makó város közönsége részére eszközölt burgonya megrendelés semmissé vált. Értesítettik a közönséget, hogy burgonyáért befizetett pénzét a hivatalos órák alatt a városházán a gazdasági tanácsnoknál visszaveheti.

Hős makói fiu. Weinberger Nándort, a 46-ik gyalogezred hadnagy századparancsnokát az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül Ófelsége a király a Signum Laudis szal tűntette ki. A kitüntetett makói hős a mozgósítás óta teljesít harctéri szolgálatot és végig harcolta a szerb, orosz és az olasz harctereit. Jelenleg a Dobardó fensíkján küzd a többi derék makóival.

A malmok korpatermelése Molnárak Lapja írja: Míg tavaly a gazdákat ilyen időtájban kérve kellett kérni, hogy az egész évi korpa szükségletüket egy télelben vagyék át és sok hejt a malmoknak már nem is volt helyük a sok korpa számára, addig most legfeljebb egy hócapai szükséglet kiállítására kerülhet a sor. Ennek egyik oka, hogy a folyó kampányban az őrlés egy hónapot késétt, másrészt a katonai élél. mezéi raktárak a korpatermelések 70 százalékot igénylik és így csak 30 százalék juthat az állataróknak.

A tengeri maximális ára. A m. kir. miniszterium 1251. M. E. számú rendeletével folyó év szeptember havára a tengeri árakat követelőző összegekben állapította meg. 1916 évben termelt koronás (ófogú és kevert) tengeri m. mázsjáért csöves állapotban 22 kor. 50 fill. morzsolt állapotban 30 kor. A fejtengeri (cingautin, farentinai, piyi és fehér görböllyű) csöves állapotban 24 kor. 75 fill. morzsolt állapotban 33 korosa száktól, vasúti állomásból szállítva. Aai a fentebbi árkaknál drágábbot értesít, hat hónapig terjedhető elszárással és 2000 koronáig tehető pénzbüntetéssel büntethető. A tengeriekek darabszáma, vagy ürmérték szerinti árusítása nincs megengedve.

Elveszett Brassóbj menekült Ross Jozsefné elvesztett egy darab festett nagy tisztai ládát, melyben különféle ruhanevelők voltak, megtaláló a rendőrséghez hozza be, vagy pedig, ha valaki nek a láda honétéről tudomása van az jelentse.

Erdélybe 19 éig katonai igazolvány nélkül is lehet utazni. Már megirtuk, hogy az oláh befőtés követkeésében Erdély 15 vármegyéje vált beütő hadszínterré, és ahová egy miniszteri rendelet szerint e hó 12 én már külön katonai engedély is kell az odautazáshoz. Mint értesültünk, e terminust meghosszabbították f. hó 19 ikéig. Így tehát 19 ikéig nem szükséges a külön katonai igazolvány.

Menekültek figyelmébe. A polgármester ma a következő hirdetésnyit teszi közzé: Felhívom mindazon menekülteket, akik az gazdasági munkára, kukoricatérésre vállalkozni kívánnak, a városházán a hivatalos órák alatt a községi bírói hivatalban jelentkezzenek, ahol tisztességes munkabér mellett való elhelyezéséről gondoskodva lesz.

Megszűnt gabona bevásárló cecék. Kohlmann Ignác és Diós Szilágyi József makói lakosok a gabonavásárlási megbízásukat a Haditerméknek visszaadták, ennélfogva ők vásárlásokat nem eszközölhetnek.

A menekültekért. Az Erdélyrészi menekültek felségélyezésére újabbak a következő adományok érkeztek a polgármesteri hivatalhoz: Hudák Pálné Dugonics u. 3. 20. Özv. Borbás Jánosné Eötvös u. 5. 20. Rosznyai Irma Hosszu u. 9. 20. Erdel Jánosné Toldy u. 29. 20. Patkós István Talipán u. 4. 20 korona.

Jelentkezzenek a menekült bányászok. Felhivatnak a Zsilvölgyéből menekült és Makó város területén tartózkodó bányász- és

szánmunkások, hogy Makó város katonai nyilvántaró hivatalánál azonnal jelentkezzenek.

Színház

MŰSOR.

Stombaton másodsor: „A császárné” nagy operett.

Császárné

(Bemutató előadás.)

Egy kis elfogadottsággal ülök be a színházba a „Császárné” bemutatójánál, felülben a függöny a sokat ígérő című operette első felvonása a mult század egy levalidula illatu szobáját tárja elénk Csupa virágillatu és a mult század érdekes patinájával bevonat, gondokozással állított ember áll előttem. Kedves megható lelkű derítő mese történet előttünk, melynek központjában a nagy Császárné alakja dominál. A nagy uralkodó szó miatt török asszonygyáldón férje szerelmét félti Révész honka ebben a szerepben az alka legszebb és legnagyobb színészi sikerét. Magható volt midőn a fáltekegy asszony összaszedi minden energiáját és ismét Császárnéé alakul mert a haza és népének boldogságát és jóitét még a esaládi életnek is kénytelen fölé helyezni. Bízke lehet ezen sikerei nek babérokosorujába ezt a legszebb levelet méltán kitűzheti.

Hajvei E. a naiv polgári leány bájos alakját sok egyéni kedveséggel tisztereste tánczázami neki is meghatót a méltán megérdemelt szup sikert és sok tapot. Komlósi és Rónai ellenállhatatlan komikummal folytonos derűltégen tartották a zsufolt nézőteret. Sikerük megérdemelten nagy is és őszinte volt. Nádasyné Jolánról már nem is tudunk kellő és diosérő jelzőket keresni és találni, az ő művésze a természetességén alapszik eszéifogva ellenállhatatlan erővel hat mindíg. Kényes Margit és H. Lengyel Irén a két császári csemetében annivalán cutrosak voltak, még Adám Pál és Kürthy Károly hajadását örömmel fejezték be ismét. Összegezve a nagy siker értékét előre megjósoltuk, hogy még sok estén zsufolt ház fog tapsolni e darabnak.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap délután ócsó helyárákkal 3 és fél órai kezdettel az Igazgatóság tekintettel azokra, akik hétköznapiokon nem juthatnak el a színházban, azoknak is elegat ohajt tenni, azért tüste műsorra a „Vasgyáros”-t, hogy végig élvezhesse ezt a világhírű darabot. Ugyan abban a szeprepostásban, mint az első előadásán volt. — Vasárnap este a már oly nagysikerű aratott „Császárné” kerül színtre béreletszűnetben. A „Császárné” bemutatója oly nagysikerű volt, hogy bátran számíthat az Igazgatóság a vasárnapi zsufolt hátra. Ugy a délutáni, mint az esti előadások iránt, roppani nagy az érdeklődés közönségünk körében.

* Nádasyné jutalomjátéka. (Aranyember). Bár fölösleges az igaz művészet beharangozása, minden Isten áldotta tehetség a szerényen jegyében fogantatott, azonban vétenék a makói társadalommal

szemben, ha nem fujnók meg a harsonákat akkor, mikor éppen az ő dédelgetett művésznőjéről, csupa művészeteserejéből és tiszteléből hallgatni merészkedének. Tudjuk biztosan elfogtok jönni ti mind, kik boldog és nehéz évek, gyors és fájtó óráiban néha megvisszaválasztatok meleg kedélynek mélysegeiben és airtatok az ő művész lelkének szomorúságain a színházban. Eljöttök ti — még azok is, kik távoli családjaiktól most szant hazánk váráztatta földjét véditek. Leiketek itt lesz egy üdvözlőre. Egy száll virágot küldök az itt honmaradotokkal a ti kedvenc asszonyotoknak. Hétfőn este az „Aranyember” ben Brasovicné szerepét játssza az ő egyszerű, természetes, tehát igaz művészetének erejével. Nem a költés, nem a köznap komikum grimaszai és hangyumasztizás — de a lélek meleg kedélye és szívből fakadó őszinte humora avatja az ország első színésznőjéé között is elsővé. Tehát hétfői visszatására Náda syné.

Allást kereső menekültek

Allást keres 37 éves, nő, gyermektelen, szakvizsgásként erdőőr, ki Erdélből menekült. Bármilyen állást elfogad vidékre is. Cím a kiadóhivatalban.

Menekült erdőőrrel bármely oly tisztaságos állást keres, a mely megőrzését biztosítja, — esetleg tanácsra is kímegy. Cím a kiadóhivatalban.

Kocsist keresek a menekültek közül, 80 korona fizetéssel. Cím a kiadóban.

Menekült erdőőr állást keres, mező munkára, vagy bármilyen foglalkozásra. Cím a kiadóban.

Menekült borbélyinas kosztári és a legcélszerűbb fizetésű ajálkodik. Cím a kiadóhivatalban.

Keresek házasodót a menekültek közül. Csak magános gazdaságyat ki a fővárosba is ért. Cím a kiadóhivatalban.

Igen szép munkát végző menekült varónő keres munkát megrendelésre munkát keresnek. Cím a kiadóban.

Menekült férfi, ki nagy szakképzés tulajdonosa volt, szakképzésben vagy bármilyen foglalkozásra állást keres. Cím a kiadóban.

Menekült kereskedő, rófos vagy fűszerüzletbe pénztárnoknő, vagy kiszolgálónő állást keres. Cím a kiadóhivatalban.

Menekültek foglalkoztatása. Mindazon menekültek, kik megsőgazdasági munkát végezni hajlandók. (Kukoricatörés) Sserdán és pénteken d. e. 11—12 óra között jelentkezzen. Ugyancsak alkalmazást nyerhet a menekültek közül egy betűszedő a „Makói Független Újság” nyomdájában.

Házvesetős, aki minden hási dolgot egyedül végez, alkalmazást nyer. Cím a kiadóhivatalban.

REGÉNY.

Egy világváram története.

(1275)

126. fejezet.

A szabadító.

A szabadság vágya felébredt benne. Már hogy is ne igyekezett volna kiszabadulni innét, mikor ilyen bájos szabadító angyal vezetett? Talán lépes lett volna vele menni a világ végére.

Különböleg tekerényes és sötét földalatti folyosókon át végre egész más épületbe jutottak, miután előbb a leány a nála levő kulcsokkal több ajtót felnyitott.

Misi mindjárt gondolta magában, hogy ez a bájos teremés aighanem a perkoláb leánya. Igazi természetű csoda: a börtön rideg falai között így viruló rózsák!

Végre egy ajtóhoz értek:

— Ezen át én a szabadba jut mondé Fenilla szinte szomorúan, mintha sajnálná, hogy valaha kell a foglytól.

— Misi megfogadta kezét.

— Oh signora, mondja meg legalább a nevét, hogy imámba foglalhassam!

— Tehát gondolni fog reám?

— Oh signora...

Hangja a pillanatban megcsuklott.

— Nagyon szerencsétlen vagyok én, signora! Énsem már ifju koromban tönkre lett téve! Hej ha én parancsolni tudtam volna szívesem — vagy kegyedet előbb látom! De már most vége... szerencsétlenül lettem örökre!

Megtörülte könnyes szemét.

— De már most mindegy! Ezen több segíteni nem lehet! Tette hozzá szomorúan.

— Gondolni fog e én Fenillára? Kérdé a leány.

— Ah, es a kegyed neve! Kiáltott fel Misi. Oh, még utolsó órámban is áldani fogom kegyedet.

(Folyt. köv.)

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel értesítem Makó város k. részegét, hogy az újvárosi állomás mellett levő

Vendéglőmet,

Váradu 48 szám alá saját házamba helyeztem át, ahol is a legizle szebb meleg és hideg ételk bármely időben, minden pénteken halpaprikás, valamint titűnő gyoroki borkap hűtők. Vendéglőmet vasárnap, f. hé 17-én ünnepsélyesen megnyitom, mikor is kitűnő halpaprikás, sült hal és finom gyoroki bor áll a tisztelt vendégek rendelkezésére.

B. pártfogást kér, kiváló tisztelettel:

Ratkai Ferenc

vendéglős.

A mezőhegyesi csörgőgyár és finomító

az ezidőszert folyamatban levő vasuti forgalom lebonyolítása után

megkezdte üzemét.

A manekültek különféle állá hoz juthatnak. Felvételtnek mesterek, előmunkások, munkások stb. Je lantkezhetni a Catorayár igazgatóságánál, Mezőhegyes.

Jó minőségű

BURGONYA

32 K. — m.-ként

kapható. ÜZV. IRITZ SÁMUEL-

NÉ udva ában.

POOR ENDRE

gyógyszerésznő kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható értalmatlan szer: szeplő, májfolt, arc-, kézvörösség és mindenféle bőrtisztálanság ellen.

Vilma hajpor. Vilma szappan és hajjító szer.

Ára: Vilma-crém 1 korona, Vilma-hajpor 1 korona, Vilma-szappan 70 fill, Hajjító 1 K. Ezen piperezerek több kiállításon érmekekkel lettek kitűntetve.

Marhabört,

lőbört, juhbört, nyulbört, báránybört, csikabört és mindenfajta börtöket és gnyajut, a legmagasabb napi árban veszek.

Löwenstein Ármán

Deák Ferenc-utca 48 szám. Fácsmáj bormérés mellett.

Föld hagyma alá

Igen kitűnő minőségű

20 katasztrális hold föld

hagyma alá, esetleg egy társaságnak is, olcsón és rendkívül kedvező fizelési feltételek mellett bérbeadó.

esetleg örökáron eladó

Értekezni lehet:

Üzv. Dr. Kiss Pálnóval
Hajnal-utca 13. sz. a., vagy a „Makói Független Újság” kiadóhivatalában.

Értesítés.

Van szerencsénk a t. örlető közönséggel tudatni, hogy újonnan épített és berendezett automatikus műmalmunkban

a vამორღést

a Haditermény részvénytársaság engedélyével

f. hó 16 án, szombaton

megkezdjük és az örlető céljából behozott buza ellenében a malomhelyiségben kifüggesztett teblécsat szerinti örleményt szolgáltatjuk ki.

Vámul természetben 10 százalékot szedünk 2 százalékat elpárlást számítunk.

Makón, 1916. szept. 18.

Gellért gözmalom st.

Makulatur papír

nagyban és kicsinyben kapható a „Makói Független Újság” kiadóhivatalában.

Kiadó hereföldök.

20 hold here

kiadó és 10 hold nemes faj iffelevessző talpon eladó. A here egy holdas vagy nagyobb parcellákban.

Tudakozódni lehet a „Makói Független Újság” kiadóhivatalában

Két ügyes fiu tanulóknak

felvétetik a „Makói Független Újság” nyomdájában.

Hirdetések fel-

vétetnek a

kiadóhivatalban

Eladó jószágok.

Gazdálkodással való felhagyás miatt elfajta tenyész kanoák és csikók, kistvas és fejős faj tehénk, tenyész bika és tenyész úszók, gazdasági eszközök és szerszámok eladók.

Márton Ferencnél

az igfői utfélen tanya 644 szám a.

Értesítés.

Fogkoronák, hidak, egész fog-sorok, azájpadlás nélkül, aranyból, platinából

fogtömések

ezüst amalgámból és a fog színével azonos porcellánból. Fogkövek eltávolítását, fogak fehéritését és hibás fogsorok átalakítását elvállalom. 23 éves fogtechnikusi gyakorlatom alatt több éven át Budapesten és Berlinben is szerzett tapasztalataim felbátorítanak arra, hogy ezen szaktudásomat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánljam.

Teljes tisztelettel:

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Uri-utca, Böhm-féle ház, Makón.

Jó és olcsó

munkát ha óhajt, forduljon teljes bizalommal az alant irt céghez. Üzletemben ruhatisztítást, javítást, átalakítást

női és férfi ruhá- neműekben elvállalom

Kivánatra házhoz megyek. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

Nagy István

szabó-mester, Hajnal-utca 14.

Eladó földek Vere- besben és Bánomban

Értekezni lehet:

Iritz Miksánál.

Új fűző-divatterem Makón.

Értesitem a n. é. makói és megyei hölgyközönséget, hogy Makón, a főtéren, az Othon-kávéház mellett, a legkényesebb igényeknek megfelelő, teljesen modern

ről fűző divattermet létesítettem.

Nagyszerűen berendezett üzletemben a legmodernebb női hosszú és rövid fűzők, halcsonttal vagy anélkül, hát egyenesítők, mellterítők, hastartók, stb.

A legelegésőbb harisnyák, nap- és esőernyőket állandóan raktáron vannak, a legnagyobb választékban, ugyancsak elvállalom fűzők, eső- és napernyők javítását és tisztítását. Külön le hívom a n. é. hölgyközönség figyelmét a leghatásosabb és legelsőrendű készítményű

arc- és hajápoló szerekre, melyek a legkiválóbb minőségben és a legutányosabb áron kaphatók.

Magam és üzletem a n. é. hölgyközönség legjobb indulatába és pártfogásába ajánlja

Nemes Ferencné.

Kiadó hagymaföldek közel a városhoz Iritz Miksánál.

Felvételik egy ügyes kiszolgáló leány Iritz Sámuel özv. cégnél.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

nyomdai műintézete Makó, Széchenyi-tér 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság dacára könyvnyomdánkban mindennemű nyomdai munkák a legpontosabban, tiszta, izléses kivitelben, jutányos áron készíttetnek.

Hirdetések jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban